

FOLKETINGET

Eva Kjer Hansen
Formand for Europaudvalget

Svar på anmodning om behandling af forslag om mindsteløn

Folketingets udtalelse om Kommissionens forslag om mindsteløn i EU - KOM (KOM(2020)682)

9. december 2020

Europaudvalget anmodede i brev af 2. november 2020 Beskæftigelsesudvalget om at behandle Europa-Kommissionens direktivforslag om mindsteløn i EU (KOM(2020) 682), herunder om forslaget skulle indebære nærhedsproblemer, og om forslaget skulle give anledning til politiske bemærkninger.

Beskæftigelsesudvalget har behandlet forslaget på 4 møder og har på den baggrund følgende bemærkninger:

Beskæftigelsesudvalget har behandlet forslaget og undersøgt, om det overholder nærhedsprincippet i TEUF artikel 5, stk. 3. Ifølge nærhedsprincippet kan EU kun lovgive, i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkeligt omfang kan opfyldes af medlemsstaterne og bedre nås gennem EU-lovgivning. Yderligere skal Kommissionens forslag ifølge Protokol 2 til traktaten indeholde en detaljeret analyse, som gør det muligt at vurdere overholdelsen af nærhedsprincippet. Begrundelsen bør underbygges af kvalitative og om muligt kvantitative indikatorer.

Et flertal i Beskæftigelsesudvalget (S, V, DF, SF, EL, KF og NB) finder, at forslaget strider mod nærhedsprincippet. Lønforhold fastsættes bedst på nationalt niveau under hensyn til de forskellige nationale traditioner. Samtidig ligger forslag om lønforhold uden for EU's beføjelser, hvorfor EU af den grund har begrænsede forudsætninger for effektivt at bidrage til lønninger på nationalt niveau er tilstrækkelige. Direktivets mål kan derfor bedst opnås ved fastsættelse af lønforhold på nationalt niveau.

Partierne er ikke uenige i direktivets formål om at skabe fair konkurrence og bidrage til stigende konvergens i opadgående retning for løn- og ansættel-

Beskæftigelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

sesvilkår. Det bør imidlertid ske ved andre midler, såsom kapacitetsopbygning af parterne gennem samhørighedspolitikken, beskæftigelsesstrategien mv.

Det er efter flertallets opfattelse væsentligt, at parternes aftalefrihed på lønområdet fuldt ud respekteres og at beslutninger træffes så tæt på borgerne og de berørte parter som muligt. I Danmark er det arbejdsmarkedets parter, som anses for bedst egnede til at træffe beslutninger om lønudvikling.

Afsnittet om social- og arbejdsmarkedspolitikken (afsnit X) i TEUF indeholder i formålsbestemmelsen en formulering, der fremhæver parternes aftalefrihed og deres rolle: Ifølge artikel 151 "iværksætter Unionen og medlemsstaterne foranstaltninger, der tager hensyn til forskellene i national praksis, særligt på overenskomstrådet". Bestemmelsen kan siges at afspejle nærhedsprincippet. Vurderingen af, om nærhedsprincippet er overholdt, skal derfor også ses i lyset af, om forslaget fuldt ud respekterer aftalefriheden.

Flertallet er på den baggrund også uenig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt i forhold til at respektere aftalefriheden.

Flertallet påpeger, at de dele af forslaget, der vedrører fremme af kollektive forhandlinger ved en overenskomstdækning under 70 procent (artikel 4, stk. 2) og håndhævelse (artikel 11 og 12) ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Som Kommissionen selv fremhæver i begrundelsen til forslaget, er der i lande med høj overenskomstdækning bedre resultater end i andre lande i form af højere løn, færre lavtlønnede m.v. Efter flertallets opfattelse kan succesen for en model som den danske tilskrives, at staten overhovedet ikke blander sig i rammerne for overenskomsterne eller i håndhævelsen heraf, således at parterne har det fulde ansvar herfor.

Artikel 4, stk. 2, læst sammen med betragtning 19, indebærer, at rammer til fremme af kollektive forhandlinger skal ske ved lov eller trepartsaftale. Denne konstatering står dog tilsyneladende i modsætning til direktivforslagets artikel 13, hvorefter det kan overlades til arbejdsmarkedets parter at gennemføre direktivet.

Efter forslagets artikel 11, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at arbejdsgangere har adgang til effektiv og upartisk tvistbilæggelse og en ret til genoprejsning, herunder til passende kompensation, i tilfælde af krænkelse af deres

rettigheder i forbindelse med lovbestemte mindstelønninger eller beskyttelse af mindstelønninger gennem kollektive overenskomster, uden at dette berører særlige klage- og tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til relevante kollektive overenskomster. Endvidere skal medlemsstaterne efter stk. 2 sikre, at arbejdstagerne beskyttes mod ugunstig behandling fra arbejdsgiverens side og eventuelle negative følger af en klage, der er indgivet til arbejdsgiveren, eller af procedurer, der indledes med det formål at sikre overholdelse af de rettigheder, der er forbundet med lovbestemte mindstelønninger eller beskyttelse af mindstelønninger gennem kollektive overenskomster.

Det er uklart, om en arbejdstager i et land uden lovbestemt mindsteløn har mulighed for at håndhæve en mindsteløn i en kollektiv overenskomst, selv om arbejdstageren ikke er omfattet af overenskomsten, fordi vedkommende er ansat på en arbejdsplads uden overenskomst. Direktivforslaget er derfor på dette punkt ikke i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet sikring af løn ved kollektiv overenskomst fungerer mest effektivt, når arbejdsmarkedets parter selv er ansvarlig for håndhævelse. Det er ikke tilstrækkeligt, at det i artikel 11, stk. 1, står, at bestemmelsen ikke berører håndhævelsesmekanismer i kollektive overenskomster, idet bestemmelsen kan forstås som adgang til at gå til domstolene parallelt med overenskomsternes egne konfliktløsningsmekanismer.

Bestemmelsen om straf i artikel 12 kan også føre til, at der skal idømmes straf i en situation, hvor man ellers ville løse det ved mægling og forlig.

Samlet set finder et flertal i Beskæftigelsesudvalget flertal, at forslaget ikke overholder nærhedsprincippet.

Med venlig hilsen

Bjarne Laustsen
Formand for Beskæftigelsesudvalget